

Μάιος 2014

Περίληψη

Η ύφεση στην Κυπριακή οικονομία το 2014 προβλέπεται ηπιότερη σε σχέση με το 2013. Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές) για το 2014 εκτιμάται σε -3,4%. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2014 το πραγματικό ΑΕΠ προβλέπεται να συρρικνωθεί κατά 4,0% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο το 2013. Στο δεύτερο και τρίτο τρίμηνο του έτους η πραγματική οικονομική δραστηριότητα υπολογίζεται να μειωθεί κατά 2,7% και 3,2%, αντίστοιχα. Κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2014 η ύφεση προβλέπεται ότι θα επιταχυνθεί αφού ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ εκτιμάται σε -3,8%.

Η πρόβλεψη για ηπιότερη ύφεση το 2014 οφείλεται στην επιβράδυνση της συρρίκνωσης του ΑΕΠ και τη βελτίωση της διεθνούς οικονομίας, κυρίως στην ευρωζώνη, κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2013. Διάφοροι εγχώριοι προπορευόμενοι δείκτες που σχετίζονται με την πραγματική οικονομία (π.χ. εγγεγραμμένοι άνεργοι, εγγραφές μηχανοκίνητων οχημάτων, χρήση πιστωτικών καρτών) συνέχισαν να βελτιώνονται τους πρώτους μήνες του 2014, με αποτέλεσμα λιγότερο αρνητικές προβλέψεις σε σχέση με το προηγούμενο τεύχος του παρόντος δελτίου. Άλλες πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις που συντέιναν στην εκτίμηση λιγότερο αρνητικών προβλέψεων περιλαμβάνουν: (α) την ενδυνάμωση της οικονομικής εμπιστοσύνης στην Κύπρο και την ευρωζώνη, (β) τις ευνοϊκές επιδόσεις των διεθνών χρηματιστηριακών αγορών και βελτίωση του γενικού δείκτη του ΧΑΚ, (γ) τις μειώσεις σε κάποια εγχώρια δανειστικά επιτόκια, καθώς και τη μείωση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων χωρών του ευρωπαϊκού νότου, κυρίως της Ελλάδας. Η επιβράδυνση του ρυθμού συρρίκνωσης των καταθέσεων το τελευταίο τρίμηνο του 2013 και η συνεχιζόμενη απομόχλευση στην οικονομία παίζουν, επίσης, ρόλο στη διαμόρφωση των κάπως λιγότερο αρνητικών προβλέψεων για το 2014.

Ωστόσο, οι προβλέψεις συνοδεύονται από σημαντικούς κινδύνους για βαθύτερη από την προβλεπόμενη ύφεση. Οι κίνδυνοι αυτοί σχετίζονται κυρίως με τη διαδικασία σταθεροποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος κάτω από συνθήκες μείωσης των εισοδημάτων, αύξησης της ανεργίας και μεγάλων ποσοστών ιδιωτικού και δημόσιου χρέους. Συγκεκριμένα:

- Μια παρατεταμένη περίοδος δυσμενών χρηματοπιστωτικών συνθηκών πιθανόν να έχει μακροπρόθεσμες επιπτώσεις σε επενδύσεις, απασχόληση και ανάπτυξη, καθώς και στα ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων δανείων – με δεδομένη την κατάσταση στην πραγματική οικονομία.
- Αποτυχία των χρηματοπιστωτικών οργανισμών να υιοθετήσουν αποτελεσματικές στρατηγικές για διαχείριση των αυξανόμενων ποσοστών μη εξυπηρετούμενων δανείων ενδεχομένως να οδηγήσει σε πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες.
- Αποτυχία του κράτους να διαμορφώσει ένα σύγχρονο και λειτουργικό νομικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα και προστασία πρώτης κατοικίας ενδεχομένως να υποσκάψει την εύθραυστη εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα με αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα.

Άλλοι κίνδυνοι που πιθανόν να επιδεινώσουν την ύφεση είναι οι ακόλουθοι:

- Ενδεχόμενη κλιμάκωση της κρίσης στην Ουκρανία, με συνεπακόλουθες νέες κυρώσεις της ΕΕ στη Ρωσία, ίσως να έχει αρνητικό αντίκτυπο στον τομέα των διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και του τουρισμού στην Κύπρο.
- Καθυστερήση στην προώθηση των συμφωνηθέντων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες στο οικονομικό κλίμα και στην εμπιστοσύνη πιθανών επενδυτών, και δυνατόν να δημιουργήσει κινδύνους για τους δημοσιονομικούς στόχους και την οικονομική δραστηριότητα.

Παράγοντες που ίσως να οδηγήσουν σε ηπιότερη από την προβλεπόμενη ύφεση σχετίζονται με ενδεχόμενες επενδύσεις στους τομείς της ενέργειας και του τουρισμού, καθώς και με μεγαλύτερους από τους προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης στο Ηνωμένο Βασίλειο και την ευρωζώνη.

Ο πληθωρισμός το 2014, με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, προβλέπεται στο -0,9% λόγω κυρίως των υποτονικών συνθηκών εγχώριας ζήτησης και απουσίας αυξητικών τάσεων στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου. Οι τάσεις όμως σε στοιχεία προσδοκίων για μελλοντικές εξελίξεις στις τιμές υποδηλώνουν, προς το παρόν, μειωμένο κίνδυνο παρατεταμένου αποπληθωρισμού.

Συμπερασματικά, οι προβλέψεις πιο πάνω παρέχουν ενδείξεις ηπιότερης ύφεσης συγκριτικά με τη συρρίκνωση στο πραγματικό ΑΕΠ ύψους 4,8% που προβλέπεται στο μνημόνιο. Ωστόσο, τα οικονομετρικά μοντέλα που χρησιμοποιούνται στο ΚΟΕ σε συνδυασμό με τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, *επί του παρόντος*, προβλέπουν ότι είναι πιθανή η συνέχιση της ύφεσης το 2015 και, ως εκ τούτου, η περίοδος προσαρμογής της οικονομίας ίσως διαρκέσει περισσότερο από ό,τι εκτιμάται στο μνημόνιο.